

MENSHEVIKKIEN TAKTILLINEN TOIMINTAOHJELMA

On julkaistu erillisenä lehtisenä „*Taktillinen toiminta-ohjelma tulevalle edustajakokoukselle*”; laatineet Martov, Dan, Starover, Martynov y.m. useiden menshevististen käytännönmiesten osanotolla”.

Mitä yhteyttä tällä ohjelmalla on siihen Valtakunnanduunaa koskevaan päätöslauselmaan, jonka samat menshevismien johtomiehet laativat ja joka julkaistiin „Russkaja Zhizn” lehden 47. numerossa,— se jää tuntemattomaksi. Lehtisessä, josta puhumme, ei ole sanaakaan siitä, aiotaanko siinä esitettyjä taktillisia katsomuksia kehitellä yksityiskohtaisemmin päätöslauselmaehdotusten muodossa, nimenomaan mistä kysymyksistä j.n.e. Ei voida olla pahoittelematta tuota epäselvyyttä, sillä „Taktillista toiminta-ohjelmaa” sinänsä vaivaa määritelmien tavaton löyhyys ja epämääräisyys. Osoittaaksemme tämän esitämme kokonaan ohjelman kolme lopputeesiä, joissa on esitetty „sosialidemokratian vuorossaolevat tehtävät lähikaudeksi”, ja aloitamme 3:nnestä teesistä:

„...3) Työväenjoukkojen poliittisen ja organisatorisen omatoimisuuden kehittäminen sillä perustalla, että ne palkkatyöläisten luokkana puolustavat omia etujaan. Puolueryhmien avunanto organisatorisessa rakennustyössä, joka kehittyy proletariaatin laajojen kerrosten keskuudessa sen lähimpien ammatillisten, poliittisten ja kulttuurillisten tarpeiden tyydyttämisen pohjalla, sen taistelun pohjalla, jota käydään vanhalta järjestelmältä valloitettavien myönnytysten säilyttämiseksi ja laajentamiseksi”.

Voidaanko kuvitella mitään epämääräisempää, hämäämpää ja sisällyksettömämpää? Onko tämä „taktillinen toimintaohjelma” vuoden 1907 edustajakokoukselle vai ote

helppotajuisesta kirjoituksesta, joka koskee työväenluokan tehtäviä yleensä?

Edustajakokouksen päiväjärjestykseen, kuten tiedetään, on otettu sekä kysymys ammattiliitoista, työväen edustajakokouksesta että valtuutettujen neuvostoista,— kaikki ne ovat nykyisen ajankohdan, työväenliikkeen nykyisen kehityksen konkreettisia kysymyksiä. Mutta meitä kestittää yleisillä sanannoilla ja fraaseilla „omatoimisuudesta”, aivan kuin haluttaisiin tahallisesti *salata omat ajatukset* elämän esiin nostamista ja puolueen asettamista kysymyksistä! Se ei ole ohjelma, toverit, vaan *muodollista kieroilua*. Sellaisista kysymyksistä kuin esimerkiksi työväen edustajakokouksesta on jo olemassa koko joukko puoluekirjallisuutta, puolueen virallisessa „Sotsial-Demokrat” lehdessä ⁷¹ julkaistuista artikkeleista moniin pikkukirjasiin asti. Toimintaohjelma kirjoitetaan sitä varten, että annettaisiin oleellinen vastaus, eikä sitä varten, että päästäisiin kysymyksestä eroon.

....2) Päättäväinen aatteellinen taistelu kaikkia proletariaatin luokkaisenäisyyden rajoittamisyrityksiä vastaan, sitä vastaan, että sen tietoisuuteen juurrutetaan taantumuksellisia pikkuporvarillisia harhaluuloja, sekä kaikkia niitä pyrkimyksiä vastaan, jotka johtavat järjestetyn luokkataistelun vaihtamiseen anarkistiseksi terroriksi ja salaliittolaisseikkailuksi”.

Äkäisesti sanottu. Kirjoittajat ovat näköjään halunneet „purkaa kiukkuaan”. Siihen heillä on tietysti oikeus, eikä meillä ole tapana valitella, jos polemiikki on terävää. Polemisoikaa miten terävästi tahansa, mutta sanokaa selvästi, mitä te tahdotte. Mutta teidän 2. kohtanne ei sano kerrassaan mitään määrättyä. Se „tähtää” bolshevikkeihin, kuten saatetaan arvata, mutta sanonnan epämääräisyyden vuoksi se *ei osu* heihin. Kaikki bolshevikit suostuvat tietysti allekirjoittamaan molemmin käsin *anarkistisen* terrorin, „salaliittolaisseikkailun”, „taantumuksellisten pikkuporvarillisten harhaluulojen” ja „luokkaisenäisyyden rajoittamisyritysten” tuomitsemisen.

Annamme menshevikkitovereille hyvän neuvon. Jos te, toverit, haluatte polemisoida terävämmin bolshevikkien kanssa ja „pistellä” heitä tuntuvammin, niin kirjoittakaa, olkaa hyvä; sellaisia päätöslauselmia, joita me *emme voi hyväksyä*. Pitää *poistaa* kaikki sulkumerkit eikä peittää

uudella hunnulla jo kauan sitten herätettyjä kysymyksiä! Ottakaa esimerkkiä meistä: meidän päätöslauselmaehdotuksemme puolueettomista poliittisista järjestöistä sanoo *suoraan*, että me vastustamme *niitä ja niitä* Axelrodin aatteita, *sitä ja sitä* virtausta, joka on tullut ilmi puolueen jäsenten tietyissä kirjallisissa tuotteissa. Moitittakoonpa meitä tuon päätöslauselmaehdotuksen vuoksi mistä tahansa, niin meitä ei varmastikaan moitita epäselvyydestä tai kiistan *olemuksen* kiertelemisestä.

....1) Proletaarijoukkojen poliittisen aloitteellisuuden herättäminen sitä tietä, että järjestetään niiden suunnitelmallinen puuttuminen poliittiseen elämään sen kaikissa ilmauksissa.

Sosialidemokratia, kehoittaessaan proletariaattia tukemaan kaikkia edistyksellisiä luokkia niiden yhteisessä taistelussa taantumusta vastaan, hylkää samalla kaiken pysyvän yhdistymisen epäproletaaristen luokkien jonkin osan kanssa, olipa se millainen tahansa, ja silloin kun näiden luokkien eri fraktiot eroavat toisistaan, se tukee jokaisessa kysymyksessäolevassa tapauksessa niitä toimia, jotka ovat yhteiskunnan kehityksen etujen mukaisia. Sosialidemokratia suuntaa vallankumouksellisen arvostelunsa yhtäläisesti liberaalisen porvariston vastavallankumouksellisia aikeita kuin pikkuporvarillisen agraarisosialismin utopistisia ja taantumuksellisia ennakkoluulojakin vastaan”.

Asetimme tahallamme viimeiselle paikalle tämän kohdan, sillä ainoastaan se on verrattain sisältörikas siinä mielessä, että siinä *on kosketeltu* menshevikkien ja bolshevikkien toisistaan eroavan taktiikan periaatteellisia perusteita. Mutta taaskin vain „kosketeltu”, taaskin on suhteettoman paljon vettä ja vähän konkreettista aineistoa! Kaksi ensimmäistä lausetta ovat yleisesti tunnustettuja totuuksia, joista puhuminen lehdistössä oli luonnollista vuosina 1894—1895, mutta joista vuonna 1907 on suorastaan epämukava puhua. Ja nuo yleisesti tunnustetut totuudetkin on formuloitu hyvin huolimattomasti: sosialidemokratia esim. hylkää yleensä kaikenlaisen muiden luokkien kanssa „yhdistymisen” eikä vain „pysyvän” yhdistymisen.

Vain kolmas lause koskee taktiikan perusteita. Vain siinä kohotetaan huntua edes sen verran, että tulevat näkyviin aikakautemme konkreettisten ilmiöiden ääriiviivat.

Siinä on asetettu sosialidemokratian vastapainoksi: 1) liberaalisen porvariston vastavallankumoukselliset *aiheet*; 2) pikkuporvarillisen agraarisosialismin utopistiset ja taantumukselliset *ennakkoluulot*. Puolueelle ehdotetaan toimintaohjeksi, että arvosteltaisiin *yhtäläisesti* molempia.

Tarkastelkaamme tämän vastakkainasettelun kumpaakin osaa ja tällaisen toimintaohjeen merkitystä.

Ei ole aivan selvää, mitä toverit tarkoittavat „liberaalisen porvariston vastavallankumouksellisilla aikeilla”. Liberaalisesta porvaristosta yleensä, ilman erikoisempia määrittelyjä, sopi puhua vuonna 1897, muttei missään tapauksessa vuonna 1907. Toverit menshevikit ovat hämmästyttävästi myöhästyneet! Meillä on nyt Venäjällä poliittisia *puolueita*, jotka ovat osoittaneet olemuksensa ensimmäisessä sekä osaksi jo toisessakin Duumassa! Mikä „taktillinen ohjelma” se on, jos se *ei ole* vielääkään *huomannut* noita tiettyjä puolueita Venäjällä?

On vaikea olettaa, että liberaalisella porvaristolla tarkoitettaisiin lokakuulaisia. Toverit nähtävästi tarkoittavat *kadettipuolueen* tyyppisiä puolueita (demokraattisten reformien puoluetta, ehkäpä rauhallisen uudistuksen puoluetta, jotka ovat samantyyppisiä ilmiöitä). Sitä vahvistaa myös sana „aiheet”, sillä lokakuulaisilla me emme havaitse hengeltään vastavallankumouksellisia aikeita, vaan heidän koko politiikkansa on jo muuttunut vastavallankumoukselliseksi.

Puhe on siis kadettien *vastavallankumouksellisista „aikeista”*, s.o. siitä, että kadetit *alkavat* jo harjoittaa hengeltään *vastavallankumouksellista käytännöllistä* politiikkaa.

Tämä tosiasia pitää epäilemättä paikkansa. Sen avoin ja selvä tunnustaminen epäilemättä lähentäisi Venäjän sosialidemokratian nykyään toisilleen vihamielisiä virtauksia toisiinsa. Tuollaisten aikeiden „vallankumouksellisen arvostelun” välttämättömyys on myös aivan kiistatonta.

Menkäämme edelleen. Liberaalien taantumuksellisten *aikeiden* vastapainoksi on asetettu taantumukselliset „pikkuporvarillisen agraarisosialismin *ennakkoluulot*”.

Emme käsitä. Kuinka voidaan verrata ja rinnastaa *luokkia* (liberaalinen porvaristo) *oppeihin* (sosialismi)? *käytännöllistä politiikkaa* (aikomukset) *katsomuksiin* (ennakkoluulot)?? Sehän on epäloogisuuden huippu. Jotta *taktillinen ohjelma* olisi johdonmukainen, on asetettava: 1) luokka toista luokkaa vastaan,— esim. liberaalinen porvaristo demokraattista (vai taantumuksellista?) talonpoikaistoa vastaan; 2) politiikka toista politiikkaa vastaan, esim. vastavallankumouksellinen vallankumouksellista vas-

taan; 3) tietyt opit, katsomukset ja ennakkoluulot toisia oppeja, katsomuksia ja ennakkoluuloja vastaan. Se on niin päivänselvää, niin alkeellista, että pakostakin herää epäily: onkohan tuo epäloogillisuus menshevikeillä sattuma? eiköhän tuo loogillinen sekavuus heijasta poliittisen ajattelun sekavuutta?

On kiistatonta, että eserrien, trudovikkien ja kansansosialistien „socialismi” on täynnä utopistisia ja taantumuksellisia ennakkoluuloja. Se pitää tietenkin sanoa mainittuja puolueita arvioitaessa, kuten bolshevikit ovat sanoneetkin sekä IV että V edustajakokoukselle laadituissa päätöslauselmaehdotuksissaan. Menshevikit toistavat tätä eittämättöntä ajatusta niin epäloogillisessa yhteydessä nähtävästi siksi, että he ovat tarttuneet ensimmäiseen eteensä sattuneeseen mieltelmään puolustaakseen kadettien kannattamisen *politiikkaansa*. Todellakin, tarkastelemamme ohjelman tekstissä he eivät enää voineet välttää tuollaisen politiikan perustelua ja puolustamisyrityksiä. Menshevikit *ovat* nyt *kosketelleet* kysymystä liberaalisen porvariston suhtautumisesta talonpoikaistoon Venäjän porvarillisessa vallankumouksessa. Ja se on tietysti suuri edistysaskel. Ensimmäisen ja (osaksi) toisen Duuman kokemuksen jälkeen ei enää voida rajoittua yksistään viittaamaan surullisen kuuluisaan „mustasotnialaisvaara”-fiktioon, jotta voitaisiin puolustella vaaliliittojen tekoa kadettien kanssa, kadettipuheenjohtajan puolesta äänestämistä ja kadettien tunnusten kannattamista. *On pakko* asettaa yleinen kysymys, jonka bolshevikit herättivät jo kirjassessa „Kaksi taktiikkaa” (heinäkuussa 1905)*, nimittäin kysymys liberaalisen porvariston ja talonpoikaiston suhtautumisesta Venäjän vallankumoukseen. Mitä menshevikit nyt oikeastaan sanovat tästä kysymyksestä?

„Venäjällä kaupunkien porvarillinen demokratia ei ole alistanut alaisekseen koko kansantaloutta, ja sen vuoksi sillä ei ole itsenäistä vallankumouksellista aloitekykyä niin kuin oli edellisten vuosisatojen porvarillisissa vallankumouksissa; samaan aikaan talonpoikaisto, joka muodostaa tuottajien valtavan enemmistön, vasta alkaa päästä esi-porvarillisen tuotannon taloudellisista ja yhteiskunnallisista oloista ja on sen vuoksi vieläkin vähemmän kelvollinen vallankumouksen itsenäisen johtajan tehtävään”.

* Ks. Teokset, 9. osa, ss. 1—125. *Toim.*

Tämä on *ainoa* yritys perustella *taloudellisella analyysillä* menshevikkien politiikkaa liberaalien ja talonpoikaiston suhteen! „Talonpoikaisto on *vieläkin vähemmän* kelvollinen kuin kaupunkien porvarillinen demokratia”... noihin sanoihin „*vieläkin vähemmän*” pitäisikin sisältyä kadettien tukemispolitiikan *puolustelun*.

Miksi sitten „*vieläkin vähemmän*”? Siksi, että talonpoikaisto „*vasta alkaa* päästä esiporvarillisen tuotannon taloudellisista ja yhteiskunnallisista oloista”. Perustelu on ilmeisesti epätydyttävä. Jos talonpoikaisto „*vasta alkaa* päästä”, niin sitä estävät pääsemästä „*maaorjuusjärjestelmän jätteet, jotka painavat raskaana taakkana välittömästi talonpoikia*”. Näin kuuluu heti ensimmäinen lause puolueemme agrariohjelmassa. Siitä seikasta, että maaorjuuden jätteiden raskas taakka painaa välittömästi talonpoikia, johtuu se, että vallankumouksellinen liike vallitsevaa järjestelmää vastaan on talonpoikain keskuudessa välttämättömästi ja kiertämättömästi *syvällisempää*, laajempaa ja kärkevämpää kuin liberaalisen porvariston keskuudessa. Liberaalisten porvarien tai talonpoikaiston kelvollisuudesta vallankumouksen *johtajan* tehtävään ei voi olla puhuttakaan*; mutta liberaalien ja talonpoikain suhteellisesta „itsenäisestä vallankumouksellisesta aloitekyvystä” tai oikeamminkin niiden kelpoisuudesta osallistua itsenäisesti vallankumouksen *edelleenkehittämiseen* menshevikit ovat antaneet *suorastaan virheellisen* arvon.

Menshevikkien katsomus talonpoikaiston poliittisesta osuudesta on ristiriidassa juuri niiden agrariohjelmamme perusajatusten kanssa, jotka hyväksyy *koko* puolue, sekä bolshevikit että menshevikit.

Ensinnäkin, kuten jo sanoimme, „*maaorjuuden jätteiden raskas taakka painaa välittömästi talonpoikia*”. Siis Venäjän nykyisessä porvarillis-demokraattisessa vallankumouk-

* Yleensä puhuen tervehdimme lämpimästi sitä seikkaa, että menshevikit ovat toimintaohjelmassaan *asettaneet* kysymyksen proletariaatin osuudesta vallankumouksen *johtajana*. Olisi erittäin toivottavaa, että tätä kysymystä pohdittaisiin edustajakokouksessa ja hyväksyttäisiin siitä päätöslauselma. Menshevikit ovat perustelleet heikosti talonpoikaiston kelpaamattomuuden johtajan tehtävään. Kysymys ei ole siitä, että talonpoikaisto „*vasta alkaa* päästä” maaorjuudesta, vaan siitä, että *pientuotannon* perusehdot (maanviljelyksessä ja teollisuudessa) pakoittavat pientuottajan *horjumaan* toisaalta „järjestyksen” ja „omistuksen” ja toisaalta vanhaa järjestelmää vastaan käytävän taistelun väliillä. Aivan samoin menshevikit ovat jättäneet liberaalisen porvaristonkin suhteen ottamatta huomioon sen epäluotettavuuden perussyyn: proletariaatinpelon ja välttämättömyyden nojautua vanhan järjestelmän vallan välikappaleisiin suojatakseen itseään „proletariaatin hyökkäyksiltä”, kuten bolshevikkien päätöslauselmassa sanotaan.

nessa talonpoikaisto *ei voi olla olematta* vallankumoukselliseksi kuin liberaalinen porvaristo, sillä vallankumouksellisen liikkeen voima, vankkuus, elinkykyisyys ja kärkevyys riippuu siitä, miten voimakkaita ovat menneisyydeltä periytyneet vanhat ja ahdistavat elämänehdot.

Toiseksi me vaadimme agraariohjelmassamme „yksityisomistuksellisten maiden konfiskointia”. Liberaalisia porvareita varten me emme vaadi mitään sellaista, emme mitään sellaista, joka lähentelisi edes vähänkin näin radikaalista *taloudellista* toimenpidettä. Miksi? Siksi, ettei ole olemassa objektiivisia olosuhteita, jotka aiheuttaisivat liberaalisen porvariston keskuudessa taistelua entisajan näkökannalta „laillisen” omaisuuden varsin huomattavien osien *konfiskoinnin* puolesta. Mutta me kaikki *tunnustamme* näiden objektiivisten olosuhteiden olemassaolon talonpoikaiston keskuudessa, sillä marxilaiset eivät vaadi konfiskointia sen vuoksi, että he pitäisivät ultra-vallankumouksellisista toimenpiteistä, vaan sen vuoksi, että he käsittävät talonpoikaisjoukkojen olevan ulospääsemättömässä asemassa. Agraariohjelmamme tällainen väittämä edellyttää talonpoikaiston verrattomasti paljon syvällisempää porvarillis-demokraattista vallankumouksellisuutta.

Kolmanneksi agraariohjelmamme puhuu siitä, että „tuetaan talonpoikaiston vallankumouksellisia esiintymisiä aina tilanherrojen maiden konfiskointiin asti”. Tässä on suoraan tunnustettu välttämättömäksi suhtautua tietyllä tavalla talonpoikaiston välittömästi vallankumoukselliseen taisteluun, joukkoluontoiisiin „esiintymisiin”, jotka käsittävät valtavan laajan alueen ja valtavan suuren osan maan väestöstä. Ei yksin „liberaaliselta”, s.o. keski- ja osittain suurporvaristolta, vaan koko *kaupunkiporvaristolta*, jopa demokraattiselta pikkuporvaristoltakin puuttuu kaikki näiden *vallankumouksellisten esiintymisten* kaltainen. Sosialidemokraattinen työväenpuolue ei ole koskaan luvannut eikä ole voinutkaan luvata mitään kannatusta kaupunkiporvariston „konfiskointi”-suunnitelmille, olivatpa ne millaisia tahansa. Tästä jo näkee, miten *väärä* on menshevikkien tavanomainen päätelmä „kaupunkien edistyksellisestä” ja „maaseudun takapajuisesta” porvaristosta, päätelmä, johon myös tarkastelemamme toimintaohjelmakin *vihjaa*. Tuo päätelmä pohjautuu siihen, ettei ymmärretä koko ohjelmamme perusaatteita kysymyksessä taistelusta maaorjuuden

jätteitä vastaan,— taistelusta, joka on Venäjän porvarillisen vallankumouksen taloudellisena sisältönä.

Neljänneksi Venäjän poliittinen historia kuluneen vuoden ajalta ja etenkin ensimmäinen Duuma ja toisen Duuman vaalit ovat osoittaneet selvästi, että kaikesta kehittymättömyydestään, hajanaisuudestaan y.m. huolimatta talonpoikaisto kykeni *heti* panemaan alulle *poliittisten* puolueiden perustamisen („Työ”-ryhmä j.n.e.), jotka ovat epäilemättä *demokraattisempia* kuin liberaalis-porvarilliset puolueet (muun muassa kadetit). Riittää, kun verrataan toisiinsa kadettien ja „104:n” agraarilakiehdotusta tai kadettien ja trudovikkien suhdetta kokoontumisvapauteen ja paikallisten maakomiteain kokoonpanoon tahi kadettien lehdistöä, joka tyynnyttelee kansaa ja sammuttaa vallankumouksellista liikettä perustuslakifraasien vedellä, ja trudovikkien lehdistöä („Izvestija Krestjanskih Deputatov”⁷² j.n.e.), joka *vallankumouksellistaa* demokraattisessa mielessä kaupunkien ja maaseudun pikkuporvariston *uusia kerroksia*.

Sanalla sanoen, tarkasteltakoonpa kysymystä miltä kannalta tahansa, niin täytyy tunnustaa, että menshevikkien esittämä vertaileva arviointi liberaaleista ja trudovikeista on *aivan virheellinen*.

Tuon virheen alkulähteenä on se, ettei ymmärretä Venäjän maataloudessa tapahtuvaa porvarillista kumousta. Tämä kumous on mahdollinen kahdessa muodossa: joko siten, että säilytetään tilanherrain maanomistus puhdistamalla sitä jonkin verran maaorjuudellisista piirteistä ja alistamalla talonpoikaisbatrakit velkaorjuuteen; tai siten, että hävitetään tilanherrain maanomistus konfiskoinnin tietä ja luovuttamalla maat talonpoikaistolle (kansallistamisen, jakamisen, „kunnallistamisen” j.n.e. j.n.e. muodossa)*.

Porvarillinen kumous Venäjän maataloudessa on ehdottoman välttämätön. Ja tämä kumous pysyy porvarillisena (vastoin narodnikkien oppia) myöskin jälkimmäisessä tapauksessa. Mutta kumous saattaa tapahtua edellisessä tai jälkimmäisessä muodossa, riippuen siitä, voittaako demokraattinen vallankumous vai jääkö se kesken; — tuleeko

* Erikoisesti kiinnitän lukijan huomiota siihen, että tahallani en kajoa sosialidemokratian agraariohjelman kiistakysymyksiin (jakaminen, kansallistaminen, kunnallistaminen), vaan otan ainoastaan sen, jota ei ole vain muodollisesti hyväksytty puolueen edustajakokouksessa, vaan joka ei asian oleelliseltaakaan kannalta aiheuta sosialidemokratian keskuudessa kiistoja eikä fraktiojakaantumisia.

sen kulun ja lopputuloksen määräämään talonpoikaisjoukko vai liberaalinen tilanherra ja tehtailija.

Niin Stolypin kuin liberaalitkin (kadettipuolue) suorittavat porvarillista kumousta tilanherrain maanomistuksen säilyttämisen tarkoituksessa. Stolypin — mitä karkeimmissa, aasialaisissa muodoissa, jotka saattavat sytyttää maaseudulla taistelun ja voimistaa vallankumousta. Liberaalit pelkäävät sitä, sillä he eivät halua panna kaikkea uhanalaiseksi, he kannattavat myönnytyksiä, mutta sellaisia myönnytyksiä, jotka kuitenkin *säilyttävät* tilanherrain maanomistuksen: riittää, kun palautetaan mieleen lunastus ja — mikä tärkeintä — paikallisten maakomiteain muodostaminen *tasapuolisesti* tilanherrojen ja talonpoikien edustajista *hallituksen asiamiesten* puheenjohdolla! Sellainen paikallisten maakomiteoiden kokoonpano on tilanherrain *ylivoiman* säilyttämistä. Lunastus on talonpoikaisporvariston lujittamista ja talonpoikaisproletariaatin saattamista velkaorjuuteen. Menshevikit eivät ymmärrä juuri tätä Stolypinin ja kadettien agraarireformin tärkeintä, *taloudellista* solidaarisuutta.

Stolypin ja kadetit ovat eri mieltä myönnytysten *suuruudesta*, reformin suorittamistavasta (karkeasti vai hienommin). Mutta sekä Stolypin että kadetit kannattavat *reformia*, s.o. tilanherrain *ylivoiman* säilyttämistä tekemällä *myönnytyksiä talonpojalle*.

Proletariaatti ja talonpoikaisto kannattavat *vallankumousta*, ei ainoastaan tilanherrojen ylivoiman, vaan *koko* tilanherrain maanomistuksen *hävittämistä*.

Me voimme keskeyttää vallankumouksen tekemällä mitättömiä myönnytyksiä tilanherrain taholta, sanoo Stolypin.

Me voimme keskeyttää vallankumouksen vain tekemällä tuntuvampia myönnytyksiä tilanherrain taholta, sanovat liberaalit (muun muassa kadetit).

Me tahdomme viedä vallankumouksen päätökseen hävittämällä tilanherrain maanomistuksen, sanovat talonpojat ja työläiset.

Agraariohjelmien tällaisen keskinäisyyden kieltäminen merkitsee samaa kuin se, että kielletään meidän oma agraariohjelmamme, joka puhuu „yksityisomistuksellisten maiden konfiskoinnista”, siitä, että „tuetaan talonpoikaiston

vallankumouksellisia esiintymisiä aina tilanherrojen maiden konfiskointiin asti”.

Ja tällaisen keskinäisyyden tunnustaminen taas merkitsee sitä, että tunnustetaan sosialidemokratian taktillinen linja: proletariaatin on johdettava mukanaan demokraattinen talonpoikaisto itsevaltiutta vastaan ja liberaaleja vastaan.

Sen vuoksi menshevikkien horjuminen koko taktiikassaan ei olekaan sattuma, ja he tulevat kiertämättömästi horjumaan niin kauan, kun he tunnustavat tuon agraariohjelman. Eräät heistä ovat taipuvaisia vaihtamaan ohjelmassa „konfiskointi”-sanan sanaan „luovutus” ilmaisten sillä *täysin johdonmukaisesti* opportunistin seuraavan askeleen, tuntiessaan *tarvetta* yhdenmukaistaa kadettipolitiikkansa agraariohjelman kadettimaisen muotoilun kanssa.

Mutta sitä ei ole vielä tehty. Menshevismin vaikutusvaltaiset johtajat eivät rohkene edes ehdottaa sitä avoimesti, suoraan ja etukäteen. Ja horjunnat politiikassa ovat heillä kiertämättömiä.

Joudutaan harjoittamaan kadettien tukemisen politiikkaa, mutta samaan aikaan ei rohjeta julistaa sitä avoimesti! Niin „duumaministeristö”-vaatimuksen kannattaminen kuin blokitkin kadettien kanssa näennäisen mustasotnialaisvaaran tähden ja Duuman kadettipuheenjohtajan äänestämisen — kaikki ne ovat vain erinäisiä kadettien tukemisen politiikan, sen politiikan ilmauksia, joka tähtää proletariaatin alistamiseen liberaalien hegemonian alaiseksi.

Mutta menshevikit eivät rohkene avoimesti puolustaa tätä politiikkaa. Ja heidän kiero asemansa sysää heitä vastoin heidän tietoaan ja tahtoaan „keksimään” sellaisia kuviteluja perusteluja kuin on „mustasotnialaisvaara” vaaleissa tai sellainen, että „duumaministeristö” ei ole puolinen valereformi, jolla peitellään mustasotnialaisen kamarillan ja kadettien välistä sopimuksentekoyritystä, tahi sellainen, että kieltäessämme 60—70 ääntämme Golovinilta (joka sai 356 ääntä sataa kahta vastaan) me „olimme vähältä” estää kadetin valitsemisen j.n.e. j.n.e.

Kiero asema pakoittaa *kaunistelemaan* kadetteja. Vältellään tuon puolueen luokkakokoonpanon ja sen luokkatuen *suoraa* luonnehtimista. Vältellään sitä, että edustajakokous antaisi arvionsa Venäjän porvarillisista puolueista. „Libe-

raalisen porvariston" asemesta sanotaan „porvarillinen kaupunkilaisdemokratia”.

Tuota suorastaan väärää kadettien luonnekuvaa * puolustellaan eräällä ensi näkemältä hyvin uskottavalta vaikuttavalla todisteella: vaalitulokset osoittavat, että juuri suurkaupungit antavat eniten kadettilaisia valitsijamiehiä. Tuo todiste ei pidä paikkaansa: ensinnäkin 22:ssa suurkaupungissa, joissa „Retsh” lehden tietojen mukaan oli vasemmistoblokki, kadetit saivat toisen Duuman vaaleissa 74 tuh. ääntä ja vasemmistolaiset 41 tuhatta. Siis jo heti, huolimatta vasemmiston hyvin suuresta heikkoudesta julkisen agitaation alalla (ei ollut lainkaan jokapäiväisiä lehtiä, ei ollut lainkaan julkisia toimistoja j.n.e.), trudivikit ja sosialidemokraatit valloittivat enemmän kuin kolmasosan kadettien äänistä! Kadetit siis edustavat kaupunkiporvariston *huippukerroksia*, s.o. nimenomaan liberaalista porvaristoa, eivätkä lainkaan kaupunkien „demokratiaa” yleensä. Toiseksi, liberaalinen porvaristo on kaikissa maissa johtanut pitkän aikaa mukanaan kaupunkien ja maaseudun pikkuporvariston alimpien kerrosten lukuisia aineksia muuttumatta siitä lainkaan *demokraattiseksi* puolueeksi, *joukkojen* puolueeksi. Sosialistien taistelu liberaaleja vastaan *demokraattisesta* hegemoniasta kaupunkien pikkuporvarillisen köyhälistön joukkojen suhteen on pitkälistä ja vaikeaa taistelua. Kadettien julistaminen heti „kaupunkilaisdemokratiaksi” merkitsee tästä taistelusta *kieltäytymistä*, *proletariaatin* asiasta kieltäytymistä, sen luovuttamista liberaaleille. Kolmanneksi, sen kieltäminen, että liberaaliset *tilanherrat* ovat yhä vieläkin eräänä kadetti-puolueen *luokkatukena*, merkitsee sitä, että vääristellään yleisesti tunnettuja poliittisia ja taloudellisia tosiasioita: sekä kadettien duumaryhmän kokoonpanoa että varsinkin porvarillisen intelligenssin, asianajajain y.m.s. kiinteää yhteyttä tilanherroihin, ensin mainittujen riippuvaisuutta viimeksi mainituista. Kadettien agrariipolitiikka on liberaalisen tilanherran politiikkaa. Mitä vähemmän tilanherrain

* Eriteltävässä toimintaohjelmassa ei ole sanottu suoraan, että kadetit ovat porvarillisen kaupunkilaisdemokratian puolue, mutta juuri sellainen on koko tekstin ja kaikkien johtopäätösten ajatus. Juuri sellaisia ovat menshevistisen lehdistön „selitykset”. Se, ettei ohjelma sano kaikkea loppuun asti, korostaa vain vieläkin kerran sitä, miten välttämätöntä on asettaa edustajakokouksessa kysymys erilaisten porvarillisten puolueiden luokkasisällöstä ja meidän suhtautumisestamme niihin. Ilman sitä ei voi olla johdonmukaista taktiikkaa.

keskuudessa tulee olemaan liberaaleja, sitä nopeammin kadettien agrariipolitiikka muuttuu voimattoman porvarillisen intelligentin hyväksi „yhteiskunnallisen rauhan” toivomukseksi. Kadetit eivät muutu „demokraattisiksi” siitä, että he edelleenkin haaveilevat sovinnon rakentamisesta lokakuulaistilanherran ja trudovikkitalonpojan välillä ja niiden sovinnollisesta sopimuksenteosta*.

* * *

Liberaaliporvariston ja talonpoikaiston keskinäissuhteiden määrittelyssä ilmenevä perusvirhe kulkee punaisena lankana läpi koko menshevikkien „taktillisen toimintaohjelman”. Tässä vielä sanonta, jossa he esittävät tuon erheellisen ajatuksensa:

„Proletariaatti, joka on jätetty kokonaan oman onnensa nojaan ja jota kaupunkilaisdemokratia ei ole riittävästi tukenut (!!), on ollut (loka—joulukuun kauden jälkeen) taipuvainen väheksymään sitä edistyksellistä merkitystä, joka nykyisessä vallankumouksessa yleensä lankeaa kaupunkilaisdemokratian osalle, ja tätä vastaavasti se on asennoitunut yksipuolisen vihamielisesti kaupunkilaisdemokratian suhteen... Koska proletariaatti on omaksunut väärän käsityksen kaupunkiporvariston historiallisesta osuudesta, se alkaa yksipuolisesti panna kaikki vallankumoukselliset toiveensa historian näyttämölle astuvan talonpoikaiston liikkeen varaan”.

Nämä ovat mainioita kohtia, joiden pitää jäädä historiaan luonnehtimaan sitä, kuinka osa Venäjän sosialidemokratiasta vuonna 1907 „unohti itsensä”.

Tuohan ei ole mitään muuta kuin kokonainen sosialidemokraattien katumuspuhe liberaalien edessä! Ajatelkaahan toki: toisen Duuman aikana, kun ilmenee selvästi poliittisten äärimmäisyyksien kärjistyminen Duuman mustasotnialaisen ja vasemman siiven välillä, kun on olemassa val-

* Kuten tiedetään, oikeistokadetit, ja hra Struve muun muassa, ehdottivat, että toisen Duuman varapuheenjohtajiksi valittaisiin lokakuulainen Kapustin ja trudovikki Berjozin. Olen valmis sanomaan tuota suunnitelmaa liberaalisen... „teräväjärkisyys” „nerokkaaksi” ilmaukseksi. Tostaankin, *objektiivisesti* asia- laita on juuri niin, että kadetin *historiallisena tehtävänä* on sovinnon rakentaminen lokakuulaistilanherran ja trudovikkitalonpojan välillä. Vasemmiston-pelossaan vasemmistokadetit eivät halunneet osoittaa sitä avoimesti. Mutta siitä huolimatta se on eittämätön tosiasia. Objektiivinen asiointila tekee kadettien historialliseksi tehtäväksi vallankumouksen keskeyttämisen lokakuulaistilanherran ja trudovikkitalonpoikien sovittamisen tietä. Ja päinvastoin: Venäjän vallankumous voi jäädä kesken, loppuun asti viemättä vain siinä tapauksessa, jos kävisi mahdolliseksi „tyydyttää” yhdessä sekä lokakuulaistilanherran että trudovikkitalonpoikien tärkeimmät taloudelliset intressit.

lankumouksellinen kriisi, jonka kypsymistä ei kukaan rohkeno kieltää, kun heikentynyt liberaalinen „keskusta” (kadetit) on selvästi kääntynyt oikealle, kun demokraattinen talonpoikaisto on vaaleissa tunkenut syrjään liberaaleja,— löytyy sosialidemokraatteja, jotka *katuvat julkisesti liberaalien* edessä „yksipuolista vihamielisyyttä” näitä kohtaan, näiden edistyksellisen merkityksen *väheksymistä!* Mitä tämä tällainen loppujen lopuksi on? Onko se taktillinen ohjelma, jota sosialidemokraattisen työväenpuolueen huomattavimmat johtajat ovat edustajakokouksen edellä harkinneet ja punninneet, vai niiden pikkuporvarillisten intelligenttien voitotusta, jotka murehtivat heille sopimattomassa proletaarisessa ympäristössä?

„Proletariaatti on asennoitunut yksipuolisen vihamielisesti kaupunkilaisdemokratian suhteen”... Missä se on ilmennyt? Palautamme mieleemme kuluneen vuoden poliittiset tapahtumat. Boikotissako? Sehän tapahtui ensinnäkin ennen Yhdistävää edustajakokousta, mutta ohjelman laatijat käsittelevät sen jälkeen olleita tapahtumia. Ja toiseksi, mitä tekemistä siinä on „kaupunkilaisdemokratialla”? Ei, puhe ei nähtävästi ole boikotista. Puhe on varmaankin duumaministeristö-vaatimuksen kannattamisesta ja blokeista kadettien kanssa. Siinä *proletariaatti* todellakin suhtautui vihamielisesti *kadetteihin*, muttei lainkaan kaupunkilaisdemokratiaan.

Entä ketkä ilmaisivat silloin puolueessa tuota *proletariaatin* vihamielistä suhtautumista? Bolshevikit...

Ohjelman laatijat ovat vahingossa sanoneet suuren totuuden, nimittäin sen, että käydessään sotaa „duuma”-ministeristö-vaatimuksen kannattamista ja kadettien kanssa tehtäviä blokkeja vastaan bolshevikit ilmensivät *proletariaatin* politiikkaa. Se on oikeudenmukaista. Mutta vain työväenpuolueen pikkuporvarillinen osa haaveilee liberaaleihin kohdistuneen vihamielisen suhtautumisen lieventämisestä.

...Proletariaatti, „jota kaupunkilaisdemokratia ei ole riittävästi tukenut”...

Ensinnäkin, tässä tulee erikoisen selvästi esiin se, miten virheellistä on liberaalien (kadettien) ja kaupunkilaisdemokratian toisiinsa sekoittaminen. „Retshin” tietojen mukaan vaaleissa oli „vasemmistoblokki” 22 kaupungissa — muun muassa myös menshevistisissä järjestöissä. Näissä kaupungeissa *kaupunkilaisdemokratia* epäilemättä tuki

huomattavassa määrin proletariaattia — kadetteja vastaan (41 tuh. ääntä vasemmistoblokin puolesta, 74 tuh. kadettien puolesta). Tästä seuraa johtopäätös, joka ei ole lainkaan menshevikkien eduksi: proletariaatti voi ja sen täytyy vetää puolelleen kaupunkien (ja maaseudun) pikkuporvarillinen demokratia liberaalista porvaristoa vastaan.

Toiseksi, kun menshevikit puhuvat siitä, että liberaalit *eivät ole riittävästi tukeneet* proletariaattia, niin ymmärtävätkö he, minkä *arvoista* on se tuki, jota liberaalit antavat proletariaatille? Onhan heidän toimintaohjelmansa kirjoitettu v. 1907 eikä lainkaan ajatta ja paikatta, vaikka he kuinka koettaisivat antaa sille mahdollisimman epäkonkreettisen, mahdollisimman epämääräisen luonteen. Vuosina 1902—1904 ja vieläpä vuonna 1905 lokakuuhun asti sekä hra Struve että liberaalit yleensä puhuivat montakin kertaa siitä, että he tukevat proletariaattia, ja todellisuudessa tukivat sitä rynnistyksessä itsevaltiutta vastaan.

Entä vuoden 1905 lokakuun jälkeen? Menshevikit eivät voi olla tietämättä sitä, että *jo joulukuussa ja joulukuun jälkeen* liberaalit käänsivät proletariaatille selkänsä ja lakkasivat kokonaan tukemasta sen vallankumouksellista taistelua.

Herää kysymys, kuka siis on asennoitunut yksipuolisen vihamielisesti ja kenen suhteen?

Proletariaattiko liberaalien suhteen?

Vai liberaalit proletariaatin suhteen ja vallankumouksen suhteen?

Vaiko menshevikit proletaarisuhteiden luokkataistelun taktiikan suhteen?

* * *

Menshevikit, jotka ovat päätyneet puheissaan „yksipuoliseen vihamielisyyteen”, ovat verranneet mitä selvimmin kahta mielipidettä Venäjän vallankumouksesta vuoden 1905 lokakuun jälkeen. Liberaalinen mielipide on saksalaisten Treitschkien venäläisten kannattajien mielipide, Treitschkien, jotka julistivat vuoden 1848 „mielettömäksi vuodeksi”, ja se on sellainen, että proletariaatti on asennoitunut yksipuolisen vihamielisesti liberalismiin suhteen, perustuslaillisen legaalisuuden suhteen, monarkistisen perustuslain suhteen, lunastuksen suhteen j.n.e.

Proletariaatin mielipide on samantapainen kuin Euroopan kaikkien sosialistien mielipide Euroopan porvarillisista vallankumouksista, ja se on sellainen, että liberaalinen porvaristo on asennoitunut yksipuolisen vihamielisesti vallankumouksen suhteen, vapauden suhteen, demokratian suhteen j.n.e.

Menshevikit koettavat käännäyttää työväenpuoluetta jälkimmäisestä mielipiteestä edelliseen mielipiteeseen.

Työväenpuolue tulee vastaamaan menshevikkien jokaiseen sellaiseen yritykseen siten, että koettaa käännäyttää menshevikkejä työväenpuolueesta liberaalien puolelle.

* * *

Emme lainkaan halua sanoa, että menshevikit yleensä pyrkisivät muuttamaan työväenpuolueen liberaalien lisäkkeeksi. Siinähan työväenpuolueen sisällä olevat opportunistit juuri eroavatkin sen rivien ulkopuolella olevista liberaaleista, että ensin mainitut palvelevat edelleenkin vilpittömästi puoluettaan, mutta samaan aikaan heidän taktillinen asennoitumisensa on niin väärä ja epävarma, että se *johtaa* proletariaatin poliittiseen alistamiseen liberalismiin alaiseksi.

Tällä väärällä asennoitumisella on se „onneton” ominaisuus, että tahtoessaan hyökätä bolshevikkeja vastaan menshevikit hyökkäävät proletariaattia vastaan ja sitä suhdetta vastaan, joka proletariaatilla on vallankumoukseen. Niin käy joka kerta, kun menshevikkien hyökkäilyt ovat todella periaatteellisia, s.o. kun ne koskevat kysymystä kahden erilaisen taktiikan syistä. Muunlaiset hyökkäilyt eivät ole periaatteellisia; niistä kannattaa mainita vain lyhyesti, jotta lukijalle voitaisiin asettaa kysymys: onko edessämme toimintaohjelma vai liberaalinen poleeminen kirjoitus?

Luemme „ohjelmasta” esimerkiksi, että „proletaarijoukot” (sic! *) „ovat taipuvaisia uskomaan koittavaan poliittiseen ihmeeseen, äkkinäiseen (!) kapinaan, joka puhkeaa itsensä proletariaatin sisäisen liikehtimisen kehityksestä riippumatta (!) ja yhdellä iskulla (!) asettaa itsevaltiuden tilalle työtätekevien luokkien poliittisen herruuden”.

* — sillä tavalla *Toim.*

Tähän asti *tuollaisia* asioita ja *tuollaisessa* muodossa ovat „proletaarijoukkojen” kontolle panneet vain liberaaliset lehdet. Meille on käsittämätöntä, mikä yleensä pakoitti menshevikit puhumaan tässä kapinasta. Mutta sellaiset puheet kapinasta taktillisessa ohjelmassa,— jossa ei ole ainoatakaan sanaa kapinasta, paitsi siteeraamaamme lausetta,— eivät voi olla herättämättä kysymystä: eiköhän „menshevistisen toimintaohjelman” asemesta pitäisi tästä lähtien sanoa: „liberaalinen toimintaohjelma”?

*Kirjoitettu maaliskuun
jälkipuoliskolla 1907*

*Julkaistu v. 1907 kokoelmassa
„Taktiikkakysymyksiä” I
Julk. „Novaja Duma”, Pietari
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan kokoelman
tekstin mukaan*
